

V Bruseli 11. decembra 2023
(OR. en)

16701/23

**Medziinštitucionálny spis:
2023/0458(NLE)**

**POLCOM 313
WTO 197
SERVICES 64**

NÁVRH

Od:	Martine DEPREZOVÁ, riaditeľka, v zastúpení generálnej tajomníčky Európskej komisie
Dátum doručenia:	11. decembra 2023
Komu:	Thérèse BLANCHETOVÁ, generálna tajomníčka Rady Európskej únie
Č. dok. Kom.:	COM(2023) 776 final
Predmet:	Návrh – ROZHODNUTIE RADY o pozícii, ktorá sa má zaujať v mene Európskej únie na 13. zasadnutí Konferencie ministrov Svetovej obchodnej organizácie o pristúpení Východotimorskej demokratickej republiky k WTO

Delegáciám v prílohe zasielame dokument COM(2023) 776 final.

Príloha: COM(2023) 776 final

EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 11. 12. 2023
COM(2023) 776 final

2023/0458 (NLE)

Návrh

ROZHODNUTIE RADY

o pozícii, ktorá sa má zaujať v mene Európskej únie na 13. zasadnutí Konferencie ministrov Svetovej obchodnej organizácie o pristúpení Východotimorskej demokratickej republiky k WTO

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. PREDMET NÁVRHU

Tento návrh sa týka rozhodnutia Rady, ktorým sa stanovuje pozícia, ktorá sa má zaujať v mene Únie na 13. zasadnutí Konferencie ministrov Svetovej obchodnej organizácie (ďalej len „WTO“) v súvislosti s plánovaným prijatím rozhodnutia o pristúpení Východotimorskej demokratickej republiky k WTO.

2. KONTEXT NÁVRHU

2.1. Dohoda o založení Svetovej obchodnej organizácie (ďalej len „Dohoda o založení WTO“)

Cieľom Dohody o založení Svetovej obchodnej organizácie (ďalej len „Dohoda o založení WTO“) je dosiahnuť ciele uvedené v preambule dohody. Dohoda nadobudla platnosť 1. januára 1995.

Európska únia (ďalej len „EÚ“) je zmluvnou stranou dohody.¹ Zmluvnými stranami dohody sú aj všetky členské štáty EÚ27. WTO môže prijímať rozhodnutia v súlade s postupmi stanovenými v dohode o založení WTO.

2.2. Konferencia ministrov Svetovej obchodnej organizácie

Konferencia ministrov je najvyšší rozhodovací orgán WTO, ktorý zasadá najmenej raz za dva roky. Podľa práva a v praxi sa rozhodnutia prijímajú konsenzom.

Ďalšie zasadnutie Konferencie ministrov sa uskutoční 26. až 29. februára 2024 v Abú Zabi (Spojené arabské emiráty).

2.3. Pripravovaný akt ako predmet diskusie počas zasadnutia Konferencie ministrov WTO a dôvod a cieľ návrhu

Počas 13. zasadnutia Konferencie ministrov WTO (ďalej len „MC13“) sa môže prijať rozhodnutie týkajúce sa pristúpenia Východotimorskej demokratickej republiky (Východného Timoru) k WTO.

Členovia WTO a Východný Timor dospeli do záverečnej fázy uzatvorenia dohody o podmienkach pristúpenia Východného Timoru k tejto organizácii. Táto skutočnosť je výsledkom dlhoročných rokovaní, ktoré sa začali v roku 2016 predložením žiadosti Východného Timoru o pristúpenie k WTO.

Komisia predkladá podmienky pristúpenia Východného Timoru k WTO na schválenie Rade a považuje tieto podmienky za vyvážený a ambiciózný súbor záväzkov týkajúcich sa otvorenia trhu, ktorý bude významným prínosom tak pre Východný Timor, ako aj pre ich obchodných partnerov z WTO. Žiadosť Východného Timoru o pristúpenie bola preskúmaná v súlade s pokynmi Generálnej rady WTO o pristúpení najmenej rozvinutých krajín.

¹ Rozhodnutie Rady 94/800/ES z 22. decembra 1994 týkajúce sa uzavretia dohôd v mene Európskeho spoločenstva, pokiaľ ide o záležitosti v rámci jeho kompetencie, ku ktorým sa dospelo na Uruguajskom kole multilaterálnych rokovaní (1986 – 1994) (Ú. v. ES L 336, 23.12.1994, s. 1).

2.4. Súlad s existujúcimi ustanoveniami v tejto oblasti politiky

Multilateralizmus je ústredným prvkom obchodnej politiky EÚ. EÚ teda za náležitých podmienok podporuje prístupenie tretích krajín k WTO.

2.5. Súlad s ostatnými politikami Únie

Keďže je daný návrh konzistentný s vonkajšou činnosťou a rozvojovou politikou EÚ, Východný Timor sa vďaka nemu stane súčasťou multilaterálneho obchodného systému v súlade s usmerneniami Generálnej rady WTO o prístupení najmenej rozvinutých krajín.

3. POZÍCIA, KTORÁ SA MÁ ZAUJAŤ V MENE ÚNIE

Všeobecné poznámky

Cieľom tohto návrhu je umožniť EÚ pripojiť sa k prípadnému konsenzu vo WTO, pokiaľ ide o prijatie pripravovaného aktu, ktorý pozostáva z rozhodnutia o prístupení Východného Timoru k WTO, Konferenciou ministrov.

Hoci ešte nie je jasné, či a do akej miery budú členovia WTO schopní dosiahnuť konsenzus týkajúci sa pripravovaného aktu, Rada musí v súlade s článkom 218 ods. 9 ZFEÚ vopred stanoviť pozíciu EÚ, ktorá sa zaujme na 13. zasadnutí Konferencie ministrov².

Súčasný návrh sa týka možného prijatia rozhodnutia o prístupení Východného Timoru k WTO na 13. zasadnutí Konferencie ministrov. Vláda Východného Timoru požiadala v roku 2016 o prístupenie k WTO. Pracovná skupina pre prístupenie Východného Timoru bola zriadená 7. decembra 2016. Šieste zasadnutie pracovnej skupiny sa uskutočnilo 11. októbra 2023. Mnohostranné rokovania o ďalších oblastiach súvisiacich s obchodom stále prebiehajú. V marci 2023 Komisia v mene EÚ ukončila dvojstranné rokovania o komplexnom súbore záväzkov Východného Timoru týkajúcich sa otvorenia trhu. Očakáva sa, že prístupenie k WTO pozitívne a trvalo prispeje k procesu hospodárskej reformy a trvalo udržateľnému rozvoju vo Východnom Timore. EÚ by mala prístupenie Východného Timoru podporiť.

Keďže v súčasnosti prebiehajú rokovania, Komisia očakáva, že Rada prijme rozhodnutie o pozícii EÚ k výsledku rokovaní, hneď ako sa objasní situácia v súvislosti s relevantnými dokumentmi, a to na začiatku alebo počas samotnej Konferencie ministrov.

Iniciatíva je plne v súlade s existujúcimi ustanoveniami v danej oblasti politiky. Podobné rozhodnutia už boli vypracované pre predchádzajúce zasadnutia Konferencie ministrov WTO, a to naposledy pre 10. zasadnutie Konferencie ministrov WTO v roku 2015.³

Zhrnutie podmienok prístupu k WTO

Listina záväzkov: tovar a služby

² Pokiaľ by daný konsenzus, v rozpore so súčasnými očakávaniami, nadobudol formálnu podobu medzinárodnej dohody, ktorou sa mení Dohoda o založení WTO, alebo mnohostrannej medzinárodnej dohody medzi niektorými členmi WTO, Komisia po prijatí týchto dokumentov a ich predložení na prijatie účastníkmi 13. zasadnutia Konferencie ministrov alebo dotknutými členmi WTO počas tohto zasadnutia Konferencie ministrov pripraví nevyhnutné návrhy v súlade s článkom 218 ods. 6 ZFEÚ.

³ [pdf \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/europa.eu)

Clá na tovar

Zoznam colných sadzieb Východného Timoru pozostáva z 10 810 colných položiek. Východný Timor viaže 100 % svojho zoznamu a zavedie konečné viazané colné sadzby počnúc dátumom pristúpenia s výnimkou niektorých colných položiek pre výrobky informačných technológií (378 v roku 2027 a 27 v roku 2030).

- Priemyselný tovar: Priemerná konečná viazaná colná sadzba na nepoľnohospodárske výrobky je 10,0 % (najvyššie colné sadzby sa týkajú čerstvých rýb a bambusu a sú na úrovni 80 %).
- Poľnohospodársky tovar: Priemerná konečná viazaná colná sadzba na poľnohospodárske výrobky je 15,7 % (najvyššie colné sadzby sa týkajú kávy a kakaa a sú na úrovni 80 %).

Tieto priemerné úrovne ciel sú pre najmenej rozvinutú krajinu veľmi ambiciózne, najmä vzhľadom na malú veľkosť a zraniteľnosť hospodárstva Východného Timoru.

Služby

Listina špecifických záväzkov Východného Timoru v oblasti služieb je vzhľadom na jeho status najmenej rozvinutej krajiny veľmi komplexná a ambiciózna. Východný Timor prijme záväzky týkajúce sa prístupu na trh a záväzky týkajúce sa národného zaobchádzania v širokej škále odvetví služieb, medzi ktoré patria odborné, počítačové a iné obchodné služby, komunikačné služby, stavebné služby, distribučné služby, vzdelávacie služby, environmentálne služby, finančné (poisťovacie a bankové) služby, služby v oblasti poskytovania zdravotnej starostlivosti a sociálne služby, turistické a cestovné služby, rekreačné, kultúrne a športové služby, ako aj dopravné služby. Východný Timor sa zaviazal aj k referenčnému dokumentu o domácej regulácii služieb.

4. PRÁVNÝ ZÁKLAD

4.1. Procesnoprávny základ

4.1.1. Zásady

V článku 218 ods. 9 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) sa stanovujú rozhodnutia, ktorými sa určujú „*pozície, ktoré sa majú prijať v mene Únie v rámci orgánu zriadeného dohodou, keď je tento orgán vyzvaný prijať akty s právnymi účinkami s výnimkou aktov dopĺňajúcich alebo meniacich inštitucionálny rámec danej dohody.*“

Pojem „*akty s právnymi účinkami*“ zahŕňa akty, ktoré majú právne účinky na základe pravidiel medzinárodného práva, ktorým sa riadi predmetný orgán. Zahŕňa aj nástroje, ktoré nemajú záväzný účinok podľa medzinárodného práva, ale „*môžu rozhodujúcim spôsobom ovplyvniť obsah právnej úpravy prijatej normotvorcom Únie*“⁴.

⁴ Rozsudok Súdneho dvora zo 7. októbra 2014, Nemecko/Rada, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, body 61 až 64.

4.1.2. Uplatnenie na tento prípad

Konferencia ministrov WTO je orgán zriadený dohodou, konkrétne Dohodou o založení WTO, ktorý má podľa článku IV ods. 1 právomoc prijímať rozhodnutia o všetkých otázkach, na ktoré sa vzťahujú všetky mnohostranné obchodné dohody vrátane rozhodnutí s právnymi účinkami.

Vyššie uvedené pripravované akty sú akty s právnymi účinkami, keďže môžu ovplyvniť práva a povinnosti Únie na základe medzinárodného práva.

Pripravované akty nedoplňajú ani nemenia inštitucionálny rámec dohody.

Procesnoprávnym základom navrhovaného rozhodnutia je preto článok 218 ods. 9 ZFEÚ.

4.2. Hmotnoprávny základ

4.2.1. Zásady

Hmotnoprávny základ rozhodnutia podľa článku 218 ods. 9 ZFEÚ závisí predovšetkým od cieľa a obsahu pripravovaného aktu, v súvislosti s ktorým sa zaujíma pozícia v mene Únie. Ak pripravovaný akt sleduje dva ciele alebo obsahuje dve zložky a ak jeden z týchto cieľov alebo jednu z týchto zložiek možno určiť ako hlavnú, zatiaľ čo druhý cieľ alebo druhá zložka je len vedľajšia, rozhodnutie podľa článku 218 ods. 9 ZFEÚ musí byť založené na jedinom hmotnoprávnom základe, a to na tom, ktorý si vyžaduje hlavný alebo prevažujúci cieľ alebo zložka.

4.2.2. Uplatnenie na tento prípad

Hlavný cieľ a obsah pripravovaného aktu sa týkajú spoločnej obchodnej politiky.

Hmotnoprávnym základom navrhovaného rozhodnutia je preto článok 207 ZFEÚ.

4.3. Záver

Právnym základom navrhovaného rozhodnutia by mal byť článok 207 ZFEÚ v spojení s článkom 218 ods. 9 ZFEÚ.

Návrh

ROZHODNUTIE RADY

o pozícii, ktorá sa má zaujať v mene Európskej únie na 13. zasadnutí Konferencie ministrov Svetovej obchodnej organizácie o prístupení Východotimorskej demokratickej republiky k WTO

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 207 ods. 4 prvý pododsek v spojení s článkom 218 ods. 9,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

keďže:

- (1) Dohoda o založení Svetovej obchodnej organizácie uzavretá v Marrákeši (ďalej len „Dohoda o založení WTO“) bola Úniou uzavretá rozhodnutím Rady 94/800/ES z 22. decembra 1994⁵ a nadobudla platnosť 1. januára 1995.
- (2) Podľa článkov IV ods. 1 a IX ods. 1 Dohody o založení WTO môže Konferencia ministrov Svetovej obchodnej organizácie (ďalej len „WTO“) prijímať rozhodnutia konsenzom.
- (3) Konferencia ministrov WTO môže na svojom 13. zasadnutí, ktoré sa uskutoční 26. až 29. februára 2024, prijať rozhodnutie o prístupení Východného Timoru k WTO.
- (4) Je vhodné stanoviť pozíciu, ktorá sa má zaujať v mene Únie na Konferencii ministrov WTO, pretože tieto rozhodnutia sú pre Úniu záväzné.
- (5) Rokovania o prístupení Východného Timoru k WTO sa začali v roku 2016. Pracovná skupina pre prístupenie Východného Timoru bola zriadená 7. decembra 2016. Šieste zasadnutie pracovnej skupiny sa uskutočnilo 11. októbra 2023. Mnohostranné rokovania o ďalších oblastiach súvisiacich s obchodom stále prebiehajú. V marci 2023 Komisia v mene EÚ ukončila dvojstranné rokovania o komplexnom súbore záväzkov Východného Timoru týkajúcich sa otvorenia trhu. Očakáva sa, že prístupenie k WTO pozitívne a trvalo prispeje k procesu hospodárskej reformy a trvalo udržateľnému rozvoju vo Východnom Timore. EÚ by mala prístupenie Východného Timoru podporiť,

⁵ Ú. v. ES L 336, 23.12.1994, s. 1.

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Pozícia, ktorá sa má v mene Únie zaujať na 13. zasadnutí Konferencie ministrov WTO, je táto:

pripojiť sa ku konsenzu dosiahnutému medzi členmi WTO s cieľom prijať rozhodnutie o pristúpení Východného Timoru k WTO.

Článok 2

Toto rozhodnutie je určené Komisii.

V Bruseli

*Za Radu
predseda/predsedníčka*